

מאימתי פרק ראשון תענית

מסורת הש"ס

(ב שנת לנ: 3) [מגילה יא, א] [לקמן ח. בריכות כו: קטנה יד. סנהדרין לא: (ד) כס"א: שמיטה (ט) (ז"ל סתר: 1) ויקרא (טו, 1) ז"ל כס"ן שמאלית וא' ע" מהכרש"א כמ"א, ח] [אזכור לז, ט] [בהגדה של פסח,

הגהות הב"ח

(א) גמרא גדול יוס הגשמים כיום שנבראו ס"א מיום: (ב) שם ועלר את השמים ולא יהיה מטור ואכדמס: (א) רש"י ד"ה שנאמר כ"י ומתפאר בו הקב"ה (ומניח שמים) תל"מ ו"צ ס"א ח"ן זה ולספרי דגרסי גדול יוס הגשמים מיום שנבראו ה' יוצא ומניח ממה שמתה שמים אלמלא גדול מיום: (ד) ד"ח אפי' כ"י המלאך אף כרי. י"ב לשון רש"י כלאו אף כרי כ"י המלאך המומה על הענינים והוא יפיץ ענן מטור על המקום:

רבינו הגנאל

(למה) אין הגשמים יורדין בעולם אלא אם כן נמחלו עונותיהם של ישראל, שנאמר רצית ה' ארצך וגו', נשאת עון עמך וגו', ואתה תשבע השמים וסלחת לחטאת כעבדך ועמך ישראל כי תרום את הדרך הטובה אשר ילכו בה ותתן מטר על ארצך אשר נתת לעמך לנחלה. אין הגשמים נעצרים אלא אם כן נתחייבו שונאי ישראל כליליה כ"י, או בשביל תרומה ומעשרות. ובשביל מספר לישון הרע. ובשביל עיו פנים. וכל מי שיש לו עונות פנים רדא נכשל בעבירה. ומותר לקרותו רשע, שנאמר העו איש רשע בפניו. ומותר לשנאוהו נעצרו [שנאמר] ועו פניו ישונה, אל תקרי ישונה אלא ישנה. אין ישונה נעצרו אלא בעון גזל, שנאמר על כפים כסה אור. ואין כפים אלא גזל, שנאמר ומן החמס אשר בכפיהם. וכן נמי נעצרו בשביל ישראל שמעשיהם מקולקין, [שנאמר] והוא לא פנים קלקל.

רבינו גרשום

נפסלין בהיסח הדעת. כלומר מפסידין כשאין משתמדין. אלא בראתיו. והיינו בריית עולם. שצויתי אתכם בימות החמה. היינו תרומות ומעשרות. שנאמר ומצח. שהוא עו פנים, מיר אשה וזנה היה לך. ועוד פניו. שמעו פניו, ישונה. ימוך. שאינו נוהך מטר. בהרים בהרים. גדודים. וכ"ש היבא דהוכשרו מעשיהם מעיקרא. דהיינו יתרון הכשר.

אי הוו סנו. אותם נאים שהם חכמים: עפי הוו גמירי. שאי אפשר לנאה להשפיל דעתו וזא לנדי שכה: בהיסח הדעת. שאם לא ישמרו יפה יהו נשפין או נופל לתוכן דבר מאוס ונפסלים מלשמות דבדר קל יותר משמך שהן עבים לפה הפסולת למעלה ואפשר אדם נוטל העליון וזרקו לחוך והמתהון כר וקני מה שאין כן במשקה לזול שאינו עב קליי"ר כלע"ז: בהיסח הדעת. אם אינו מחזיר תמיד: שנאמר הרעיפו שמים ממעל ושהקים יולו דק הפסח ארץ ויפרו ישע ודקה הלמיה יחד אני ה' בראשית בראשית לא נאמר. דמשמע אשחקים חלו קאי אלף אני ה' בראשית לטל ומטר שמע מינה שמשפח ומתפאר (א) הקב"ה במטר השמים: ישועה פרה ורכה זו. מליי זכות נכסין לפניו כיום הגשמים שזכרה ליסועה מתוך שעת רצון הוא. ליסנא דקרא ויפרו ישע ואימתי זומן שהשחקים חלו דק: רלוס ה' ארלך. זמים: נשאת עון עמך. מיר: ה"ג א"ל מר ועירי מדינה לרבינא כו'. ועירי סתם היה מן הראשית ורבינא סוף הוראה ולא ראו זה את זה: ואסע שמעע השמים וגו'. ולומר ונתת מטר על ארלך בתפלה דשלמה: ליה גס חוס יגולו מימי שלג. כשזיה גס חוס גולין מימות השלג שאינן יורדין מטר כמשפטס זיוע ששאלו תטור: ולא יהיה מער. וסמין ליה ואכדמס: ליה. דריש לשון לווי. דזכריס שזוימי אתכס זימות החמה תרומות ומעשרות גזלו מימי שלג את המטר: רוח לפון סחולל גשס ופניס נועמים לשון ס. שקר. (במדכר ג.) כדלמר' זימות (דף עב.) דרוח לפון צרור הוא ומציא אורה לעולם. מה גשמיס נעצרו ופניס נועמינ שמרחה הקב"ה שאינו מציא מטר לעולם מפני לשון שקר רכילות. ופשע המקרא שס שרות לפון סחולל גשס כן פניס נועמיס מפני לשון שקר: וימענו ריניסיס. משוס דמלאת הכלס שהיה כן עזות: היה. משמע כזר נכסל: העו איש. שיס זו עזות פניס אמור לו רשע זפניו ואין זו משוס מלקות כדלמר' זמסכת קדושין (דף כח.) ומשוס דזר זה זלזל מותר לקרותו רשע: מוסר לשנאוהו. אע"ג דכתיב (ו) וזהנת לרעך כמוך: ועו פניו ישונה. ועו כתיב חקר ו' מי שהוה עו פניס ישנא כשו"א': ימך. כמי שאין זו כח להוריד טל ומטר: ועסה לא ראו אור. מפני שלל ראו אור של תורה: אפילו כשהשמים בהורין. כמו בהרת. מונמר זעזיס ורזנה להוריד גשמיס רוח עברה ומטורס

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

מפזרת העזיס: (ז) המלאך אף זרי"ה שמו יפיץ ענן אורו גשס שלו: וילו הקדוש צרוך הוא: עליה. על הגשס שתרד: כשיתפלל עליה כמו ואל תפגע זי: קסה כזול. כמו הקסה את שנינו (ט) ושני זניס תקהינה (ימיה ג'): והוא לא פניס קלקל. שקלקלו הדור: וי"ש אס הוכשרו מעשיהן. קודס לכן והכי משמע ויתרון הכשר ויתרון שהכשר לחכמה אס הכשרו מעשיהן מתחילה שיצאו הגשמיס יותר מבחיליילס יגבר שהן מגזירין חיליילס ועומדין בתפלה זומן שקלקלו: שלמודו

לעזי רש"י

קל"ר. בהיר. צלול.